

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QIDA TƏHLÜKƏSİZLİYİ AGENTLİYİ

QƏRAR

№ 344/3-9-9/2024

Bakı şəhəri

“22” iyul 2024-cü il

Karantin tətbiq edilən zərərli orqanizm aşkar edilmiş kartofçuluq təsərrüfatlarında bitki mühafizəsi tədbirlərinin görülməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin (bundan sonra – Agentlik) Qarabağ regional bölməsinin Bitki sağlamlığı və fitosanitar nəzarəti sektorunun əməkdaşları tərəfindən regional bölmənin əhatə etdiyi inzibati ərazi vahidlərində fitosanitar vəziyyətin müəyyənəndirilməsi məqsədilə Ağdam rayonunun Bəybabalar kəndində fiziki şəxs Bayramov Əliş İdris oğluna məxsus (1 ha) və Ağdam rayonunun Baharlı kəndində fiziki şəxs Qarayev Cəhun Şahin oğluna məxsus (1 ha) kartofçuluq təsərrüfatlarında (bundan sonra – sirayətlənmiş sahələr) fitosanitar müşahidələr aparılmış, götürülmüş kartof və torpaq nümunələri laborator müayinələrə cəlb edilmişdir. Laborator ekspertizanın nəticələrinə uyğun olaraq, 2024-cü il 24 iyun tarixli 57PFXHT/LAB03-24001-T-001 və 3QLVZ5P/LAB03-24001-T-001 nömrəli sınaq protokollarına əsasən, götürülən nümunələrdə karantin tətbiq edilən kartof yumrularında halqavari bakterial çürümənin (*Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus*) mövcudluğu təsdiqlənmişdir.

Qeyd olunanlara əsasən, bitki və bitkiçilik məhsullarında zərərli orqanizmlərin kütləvi yayılmasının qarşısının alınmasına, xəstəliklərin aradan qaldırılmasına, məhsul itkisinə yol verilməməsinə, ətraf mühitin və əhalinin sağlamlığının qorunmasına yönəldilmiş bitki mühafizəsi tədbirlərinin həyata keçirilməsi məqsədilə, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 13 noyabr tarixli 1681 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi haqqında Əsasnamə”nin 3.0.33-12-ci yarım bəndinə uyğun olaraq

Qərara alıram:

1. Agentliyin Qarabağ regional bölməsinin Bitki sağlamlığı və fitosanitar nəzarəti sektorunun əməkdaşlarına tapşırılsın:

1.1. Ağdam rayonunda kartof yumrularında halqavari bakterial çürümə ilə yoluxmuş ərazinin sərhədləri müəyyən edilsin;

1.2. sirayətlənmiş sahələrdə istehsal olunan kartofun əkin materialı kimi istifadəsinə icazə verilməsin;

1.3. sirayətlənmiş sahələrdə istifadə edilən toxum materialının mənşəyi və digər təsərrüfatlarda da əkilməsi haqqında ətraflı məlumat əldə edilsin.

2. Sirayətlənmiş sahələrdə ən azı 3 (üç) il müddətində kartof yumrularında halqavari bakterial çürümənin əsas sahib bitkiləri – kartof, pomidor və çuğundur kimi bitkilərin buğda, yonca kimi bitkilərlə əvəzlənərək növbəli əkinin tətbiqinə üstünlük verilsin.
3. Sirayətlənmiş sahələrdə kartofdan başqa bitkinin əkilməsi uyğun olmadığı təqdirdə yalnız ərzaqlıq kartof əkini həyata keçirilsin.
4. Sirayətlənmiş sahələr ən azı 3 (üç) il ardıcıl olaraq Milli Monitoring Planına daxil edilsin və digər zərərli orqanizmlərlə yanaşı, kartof yumrularında halqavari bakterial çürüməyə görə, mütləq laborator müayinələrə cəlb edilsin.
5. Sınaq protokollarında kartof yumrularında halqavari bakterial çürümə patogeninin mövcudluğu təsdiqlənən təsərrüfatlarda istehsal olunan kartof məhsulunun qeyd olunan zərərli orqanizmin rast gəlinməyi digər ərazilərə daşınması məhdudlaşdırılsın, ixrac zamanı isə idxalçı ölkələrin fitosanitar idxal tələbi nəzərə alınmaqla risk əsaslı yanaşma tətbiq edilsin.
6. Bakterianın su vasitəsilə yayıla bilməsi nəzərə alınaraq, digər sahələrin suvarılması üçün istifadə edilən su kanallarının sirayətlənmiş sahələrdən keçməməsi (kənara çıxarılmalı), sahələrin və su kanallarının ətrafının bakterianın sahib bitkisi olan əlaq otlarından təmizlənməsi təmin edilsin.
7. Sirayətlənmiş sahədə torpaqda qalan kartof yumruları və onların cücərtiləri tamamilə sahədən təmizlənsin və məhv edilsin.
8. Əkin və digər təsərrüfat işləri zamanı istifadə edilən bütün avadanlıqlar, alətlər, qablaşdırma vasitələri və bu sahədə istehsal edilmiş kartofun saxlandığı anbarlar hərtərəfli təmizlənərək dezinfeksiya edilsin.
9. Sirayətlənmiş sahədə istifadə edilən texnika və alətlər mütləq təmizlənərək dezinfeksiya edildikdən sonra digər sahələrdə istifadə olunsun.
10. Sirayətlənmiş əkin sahəsinin ətrafındakı 3 km radiusdakı ərazi bufer zona olaraq müəyyənləşdirilsin, sirayətlənmiş sahə üçün tətbiq edilən tədbirlər bu zonada olan əkin sahələrində də tətbiq edilsin.
11. Ağdam rayonu ərazisində kartof toxumçuluğu ilə məşğul olan təsərrüfatlarda torpaqların bakteriya mənşəli xəstəliklər və bitki nematodlarına görə müayinələrə cəlb edilməsi diqqətdə saxlanılsın.
12. Kartofçuluq təsərrüfatlarında əkin üçün yalnız laborator müayinədən keçmiş, sertifikatlı toxum materialı istifadə edilsin, hər 3 (üç) ildən bir əkilən sort yenilənsin, növbəli əkin və xəstəlik daşıyıcısı olan həşərat və nematodlarla, eləcə də rezervasiya rolu oynayan əlaq bitkiləri ilə mübarizə təmin edilsin.
13. Bu Qərarın icrasına nəzarət Agentliyin Qarabağ regional bölməsi tərəfindən həyata keçirilsin.
14. Bu Qərarın icrasından yayınan şəxslər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.
15. Agentlik Aparatının Bitki sağlamlığı və bioloji təhlükəsizlik şöbəsi bu Qərarın aidiyyəti üzrə göndərilməsini təmin etsin.

**Bitki sağlamlığı və bioloji təhlükəsizlik
şöbəsinin müdiri,
Respublikanın baş dövlət fitosanitar mütəfəttişi**

Taleh Şəmiyev